Zamanı gelmiş, o zaman yazmak gerek…

Hatay 2 Eylül 1938'de bağımsızlığını ilan etmiş ve 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti Millet Meclisi kararıyla Türkiye'ye katılmış ve Hatay ili olmuş.

Daha önce bildiğim kadarıyla referandum yapılmış ve Hatay'ın Türkiye'ye katılması yönünde karar çıkmıştır.

Bu dönemle ilgili olarak daha sonra türlü çeşitli yazılar yayınlandı. Bunlara göre gerek referandum ve gerekse de sonrasındaki gelişmeler uluslararası yasalara uygun değildir, zamanın TC devleti Hatay'ı sınırları içine alabilmek için usulsüz yollar uygulamıştır.

Bunlar ne kadar doğrudur, tartışmayacağım, hepsini doğru kabul edelim.

Aradan 83 yıl geçmiş ve arada bir –özellikle de 1970 sonrasında- Hatay konusu ısıtılır. Hatay bağımsız olmalıdır, denilir ve bu talep Suriye tarafından desteklenir. İskenderun Sancağı önce bağımsız olmalıdır ve ardından da Suriye'ye katılmalıdır.

1980 öncesinde böyle bir sorun olduğunu bilmiyordum. Sadece ben değil Hatay dışında bulunan devrimciler de bilmiyordu. Bu denli bilinmez bir sorundu yani…

1981'de Suriye'de kaldığım birkaç ay içinde böyle bir sorunun varlığından haberim oldu. Suriye devleti ısrarla Hatay'ın kendisinden koparılmış bir toprak parçası olduğunu savunuyordu. 12 Eylül darbesi sonrasında ülkeden çıkmak zorunda kalan örgütlerin bir bölümü Suriye'ye gelmişti ve bunlar da yazılarında Hatay'ın ilhak olduğunu belirtmeye başlamışlardı.

Gerçi Acilciler dışında kimsenin Hatay sorununu ciddiye aldığı yoktu çünkü herkes ilk defa böyle bir sorun olduğunu duyuyordu ve Suriye devletiyle takışmamak için de bu talebi savunuyor görünüyorlardı.

Acilciler ise Suriye gizli servisi Muhabarat ile bütünleşmeye yönelmişti. Muhabaratlaşmaya karşı çıkanlar ya ben dahil ülkeyi terk edecekti ya da bir süre sonra infaz edileceklerdi. Yabancısı olduğunuz bir ülkede o ülkenin gizli servisiyle mücadele edemezsiniz, hiç şansınız yoktur. Muhabaratlaşmaya karşı çıkan, Arap asıllı olan, Arapça bilen Müntecep Kesici gibi arkadaşlar ne yazık ki bunu anlayamadılar ve infaz edildiler. Bunu başkaları izleyecekti.

1990'lı yıllara gelindiğinde Suriye'de Türkiyeli devrimci pek az kalmıştı. Buradan ya Avrupa ülkelerine geçmişler, bir bölümü de ülkeye dönmüştü.

Hatay sorununu unuttular, zaten "ilhaktır" diye savunuyor göründüklerinde de ciddiye almamışlardı.

Neden alsınlar?

Hatay halkı Suriye devletinin, Muhabarat'ın ve yandaşlarının savunduğu gibi Suriye'ye katılmak istiyorsa, bunun mücadelesini vermesi gerekirdi.

Bugüne geldiğimizde aradan 83 yıl geçmiş, Hatay halkının bağımsızlık ve ardından Suriye'ye katılmak konusunda mücadele verdiklerini duymadım. Düşük düzeyde mücadele bile vermediler. İmza toplamadılar, bu amaçla dernek açmadılar, yürüyüş yapmadılar.

Suriye hükümeti sorunu canlı tutmak için Hatay'da yaşayan Arapların Suriye'deki mallarına, yıllardır bu ülkede yaşamıyor olmalarına rağmen, dokunmadı. Buna rağmen Hatay halkı kıpırdamadı, konuşmanın ilerisinde bir şey üretmedi.

Ve sorun bitti…

Türkiye ile Suriye arasındaki sınır değişti ama ters yönde, Türkiye Suriye'nin bir bölümünde kalıcı varlık durumuna geldi. Bu arada Hatay'ın demografik yapısı da göçler ve yeni gelenlerle değişecekti.

Eskiden de laf üretme düzeyinin ilerisine geçmeyen sorun artık tümüyle ortadan kalktı. Gelecekte yeniden ısıtılabilir mi, bilemem ama en azından bugünkü nesil için bitmiştir.

Bir şey istiyorsan, onun için mücadele edersin. Başarılı olamayabilirsin ama en azından ülkenin genelinde ve hatta dünyada bilinirsin.

Katalonya bu konudaki son örnektir.

Arap milliyetçiliği ve mezhepçilik (Nusayrilik) de Hatay konusunu ısıtabilmek için yetmedi.

Biz ise Muhabarat uzantısı tipleri deşifre ettik ve temizledik.

Hatay yıllarca Suriye'de bir rant kapısı oldu ama Suriye hükümeti ve Muhabaratçı uzantıları büyük çabalarına rağmen sorunu önemli duruma getiremediler.

Arap milliyetçiliği ve mezhepçiliğin halktaki karşılığı laf üretmenin ilerisine geçmeyince, herhangi bir eylemlilik olmayınca, başka ne bekleniyordu?

Var olduğu iddia edilen bu sorunun halkta karşılığı olmadı…

Geçmişte de bu sorun biraz gürültü yapmanın ilerisine geçememişti, şimdi kayboldu.